

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 5 maja 2025 r.

PS-VI.431.3.5.2025.IG

Szanowna Pani
Barbara Nalińska
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1
w Elblągu
ul. Chrobrego 4/1A
82-300 Elbląg

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr WK-I.0030.260.2025 z dnia 26 marca 2025 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

1. Iwona Gnidzińska – główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Iwona Czmochowska – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Elblągu. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 1 kwietnia 2025 r. i zakończono w dniu 4 kwietnia 2025 r. Przedmiotem kontroli objęto planowanie i realizację pracy opiekuńczo-wychowawczej z wychowankiem, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2025 r., poz. 49) - zwanej dalej ustawą wrispz,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 292 poz. 1720 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem,
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2023 poz. 2809).

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

- 1) Placówka/POW Nr 1/Jednostka - co oznacza: Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą Nr 1 w Elblągu,
- 2) Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Elblągu - panią Barbarę Nalińską,
- 3) Statut – co oznacza: *Statut Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Elblągu*,
- 4) Regulamin/Regulamin Organizacyjny – co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Elblągu*,

- 5) Wykaz kadry - co oznacza: *Wykaz kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
- 6) Wykaz dzieci - co oznacza: *Wykaz dzieci przebywających w Placówce w dacie kontroli*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
- 7) Rejestr - co oznacza: Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym,
- 8) diagnoza/diagnoza psychofizyczna - co oznacza: diagnozę psychofizyczną dziecka, o której mowa w § 14 rozporządzenia,
- 9) plan/plan pomocy - co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy wrispz oraz § 15 rozporządzenia,
- 10) karta - co oznacza: kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia,
- 11) zespół - co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w art. 135-137 ustawy wrispz,
- 12) ocena/okresowa ocena - co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, o której mowa w art. 138 ustawy wrispz,
- 13) IPU - co oznacza: indywidualny program usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ustawy wrispz,
- 14) mos – co oznacza: młodzieżowy ośrodek socjoterapeutyczny.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2024 r. do dnia jej zakończenia, z wykorzystaniem dowodów powstałych wcześniej, a mających wpływ na działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą. Przeprowadzono ją w obecności pani Barbary Nalińskiej – Dyrektora POW Nr 1. Ustaleń dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora i Koordynatora POW Nr 1, pana, indywidualne rozmowy przeprowadzone z dziećmi oraz spostrzeżenia poczynione w trakcie oględzin Placówki.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez kontrolowaną Jednostkę.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z uchybieniem**.

USTALENIA KONTROLI

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Gminę Miasto Elbląg na prawach powiatu. Dysponuje łącznie 14 miejscami dla wychowanków. W badanym okresie działała w oparciu o:

- *Statut Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Elblągu*, przyjęty Uchwałą nr 27/XVI/2021 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 18 marca 2021 r. /**akta kontroli str. 1-7/**,
- *Regulamin Organizacyjny Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Elblągu z dnia 31 stycznia 2023 r.*, przyjęty Zarządzeniem nr 2/2023 Dyrektora Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Elblągu, ze zmianami wprowadzonymi Zarządzeniem z dnia 10 czerwca 2024 r. /**akta kontroli str. 8-31/**.

Ustalono, iż w badanym okresie praca opiekuńczo-wychowawcza w POW Nr 1, realizowana była m.in. w oparciu o *Roczny Plan Pracy Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Elblągu*, w którego skład wchodzi następujące załączniki:

- 1) *Roczny plan pracy pracownika socjalnego*,

- 2) *Plan pracy pedagoga,*
- 3) *Plan pracy psychologa,*
- 4) *Plan pracy logopedy,*
- 6) *Plan pracy wychowawcy ds. edukacji artystycznej.*

Roczny Plan pracy wraz z załącznikami opracowywany jest na każdy rok kalendarzowy /**akta kontroli str. 32-56/**. Praca Placówki prowadzona była także w oparciu o Zarządzenia Dyrektora:

- *z dnia 15 marca 2021 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania książki skarg, wniosków i zażaleń dla wychowanków Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Elblągu ul. Chrobrego 4/1A (**akta kontroli str. 57-58**),*
- *z dnia 1 kwietnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania i przestrzegania wzorów dokumentacji prowadzonej dla dzieci w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Elblągu (**akta kontroli str. 59-85**),*
- *z dnia 08 października 2021 r. w sprawie wprowadzenia stosowania procedur postępowania w przypadku stwierdzenia aktów przemocy wśród wychowanków Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 1 w Elblągu (**akta kontroli str. 86-89**):*
- *z dnia 30 września 2024 r. w sprawie wprowadzenia procedur przyjmowania dzieci do Placówki (**akta kontroli str. 90-103**),*
- *z dnia 30 września 2024 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu przyznawania kwot pieniężnych do własnego dysponowania przez dzieci od 5. roku życia do czasu opuszczenia Placówki (**akta kontroli str. 104-111**),*
- *z dnia 1 października 2024 r. w sprawie wprowadzenia procedur pracy z rodzinami dzieci przyjętych do placówek opiekuńczo-wychowawczych w Elblągu, (**akta kontroli str. 112-130**),*
- *z dnia 1 października 2024 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu określającego system zasad, przywilejów i konsekwencji obowiązujący w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Elblągu (**akta kontroli str. 131-139**).*

Kontrolujący nie wniesli uwag do treści ww. dokumentów organizacyjnych kontrolowanej Jednostki.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników pedagogicznych Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą Placówką kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu sprawował również funkcję Dyrektora pięciu pozostałych placówek opiekuńczo-wychowawczych, funkcjonujących na terenie Elbląga. W celu wsparcia Dyrektora w realizacji zadań, w kontrolowanej Jednostce zatrudniono w ramach 1 etatu Zastępcę Dyrektora.

Zgodnie z Wykazem kadry przedłożonym kontrolującym /**akta kontroli str. 140-149/**, w badanym okresie na stanowiskach pracowników pedagogicznych poza Dyrektorem i Zastępcą Dyrektora do realizacji zadań w POW Nr 1 zatrudniano:

- starszego wychowawcę – koordynatora - 1 osobę w wymiarze 1 etatu,
- starszego wychowawcę – 4 osoby w wymiarze 4 etatu,
- wychowawcę – 1 osobę w wymiarze 1 etatu,
- starszego pracownika socjalnego - 1 osobę w wymiarze 1 etatu.

Zgodnie z § 6 Regulaminu, obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną Placówki zapewnia Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 4 w Elblągu (w ramach pełnienia funkcji jednostki obsługującej elbląskie placówki opiekuńczo-wychowawcze). W związku z powyższym w POW Nr 4 zatrudniono specjalistów, świadczących pracę m.in. na rzecz kontrolowanej Jednostki,

wykonywaną w wymiarze dostosowanym do bieżących potrzeb wychowanków, w tym:

- pedagoga – 1 osobę w wymiarze 1 etatu,
- psychologa – 2 osoby w wymiarze 2 etatów,
- logopedę – 1 osobę w wymiarze 1 etatu,
- wychowawcę do spraw edukacji artystycznej – 1 osobę w wymiarze 0,75 etatu.

Kwalifikacje kadry zatrudnionej w Placówce poddano analizie podczas kontroli problemowej przeprowadzonej w POW Nr 1 w dniach 28-29 marca 2022 roku, zakresem obejmującej zgodność zatrudniania pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej z wymaganymi kwalifikacjami (wystąpienie pokontrolne PS-VI.431.3.4.2022.ICZ z 21 kwietnia 2022 r.). Zgodnie z wykazem przedłożonym kontrolującym po dacie poprzedniej kontroli zatrudniono 2 specjalistów – psychologów (pracownicy z Wykazu kadry specjalistów pod Nr 2 i 5). Nadmienić należy, iż specjaliści, w ramach wskazanych etatów, świadczyli pracę jednocześnie dla pozostałych pięciu elbląskich placówek opiekuńczo-wychowawczych. Z uwagi na fakt, iż po przeprowadzaniu czynności kontrolnych w POW Nr 2 w dniach 30 stycznia – 5 lutego 2025 r. zweryfikowano kwalifikacje pracownika z Wykazu kadry pod pozycją Nr 2 (wystąpienie pokontrolne PS-VI.431.3.1.2025.ICZ z 4 marca 2025 r.), odstąpiono od ponownego sprawdzenia kwalifikacji wymienionego pracownika. Stwierdzono wówczas, że osoba, o której mowa powyżej, posiadała kwalifikacje i spełniała wymagania, przypisane zajmowanemu stanowisku pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W toku kontroli analizie poddano kwalifikacje pracownika z Wykazu kadry pod pozycją Nr 5, stwierdzono, że osoba ta posiadała odpowiednie kwalifikacje oraz spełniała wymogi określone w art. 98 ust. 1 pkt. 3 ustawy wrispz, a także wymogi określone w art. 98 ust. 3 pkt 1-4 ustawy wrispz. Ustalono ponadto, że zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 6 ustawy wrispz (w przypadku Dyrektora i Zastępcy Dyrektora) oraz art. 98 ust. 3 pkt 4 powyższego aktu prawnego (w przypadku pozostałych pracowników pedagogicznych), osoby te posiadały aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, iż są zdolne do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 5a ustawy wrispz (w przypadku Dyrektora oraz Zastępcy Dyrektora) oraz art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wrispz (w przypadku pozostałych pracowników pedagogicznych) osoby zatrudnione w placówce opiekuńczo-wychowawczej mogą pełnić swe funkcje pod warunkiem, iż nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. W myśl art. 7b ust. 2 ustawy wrispz, informacje o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru, w odniesieniu do Dyrektora oraz pracowników Placówki sprawdza i potwierdza pracodawca. Ponadto, stosownie do przepisów art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t. j. Dz.U. 2024 poz. 1802) pracodawca winien zweryfikować daną osobę w Rejestrze jeszcze przed nawiązaniem z nią stosunku pracy. Natomiast, w odniesieniu do osób zatrudnionych przed dniem wejścia w życie zmian do ustawy wrispz, pracodawca obowiązek ten winien wypełnić w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tychże zmian, tj. od 1 lutego 2023r. do 31 lipca 2023 r., o czym stanowi art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022, poz. 2140).

Na podstawie przedłożonej dokumentacji osobowej stwierdzono, iż wszystkie osoby wymienione w Wykazie kadry **/akta kontroli str. 140-149/** zostały odpowiednio zweryfikowane w Rejestrze.

3. Dane dotyczące wychowanków

Zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia, Placówka prowadziła ewidencję dzieci zawierającą wymagane przepisami prawa informacje **/akta kontroli str. 150-151/**. Z jej analizy, a także z Wykazu dzieci (stanowiącego wyciąg z ww. ewidencji) wynika, iż na dzień kontroli w POW Nr 1 na mocy orzeczenia sądu, umieszczonych było 14 wychowanków **/akta kontroli str. 152-154/**. W Jednostce nie umieszczono dzieci na podstawie zezwolenia wojewody, o którym mowa w art. 95 ust 3a ustawy wrispz. Stwierdzono, iż na dzień kontroli 2 wychowanków przebywało poza Placówką (1 w okresie od 19.03.2025 r. do 14.04.2025 r. na praktykach zawodowych w, 1 w mos), w dacie kontroli w kontrolowanej Jednostce przebywało zatem 12 wychowanków.

Jak wynika z Wykazu dzieci oraz przedłożonych informacji:

- 3 wychowanków posiadało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 7 wychowanków uczęszczało na zajęcia z pedagogiem, a 3 z psychologiem w Palcówce,
- 1 dziecko uczęszczało na terapię poza Placówką.

Ustalono, że rodziny biologiczne dzieci, które były umieszczone w Placówce, nie były objęte w badanym okresie wsparciem asystenta rodziny.

Zgodnie z zapisami art. 95 ust. 1 ustawy wrispz, w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistycznego są umieszczane dzieci powyżej 10. roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Ponadto, zgodnie z art. 95 ust. 2 powyższej ustawy, umieszczenie dziecka poniżej 10. roku życia jest możliwe także w przypadku, kiedy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa. Ustalono, że w dacie kontroli, w Placówce przebywało 4 dzieci poniżej 10. roku życia. Z informacji Dyrektora wynika, że jedno z nich umieszczono w Palcówce wraz ze starszym rodzeństwem, natomiast 3 wychowanków, którzy są rodzeństwem zostało umieszczonych w Placówce w związku z brakiem wolnych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej. Kontrolujący zwrócili uwagę Dyrektorowi Placówki, aby w ramach posiadanych kompetencji i we współpracy z Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej czynił starania, aby zgodnie z przepisami prawa dzieci docelowo znalazły miejsce w rodzinnej pieczy zastępczej **/akta kontroli str. 155-156/**.

Z informacji przekazanej przez Dyrektora, stanowiącej **akta kontroli str. 155** wynika, iż w badanym okresie Placówkę opuściło 5 wychowanków, w tym 3 powróciło pod opiekę rodziny biologicznej, 1 zamieszkał u rodziny spokrewnionej (.....), 1 zamieszkał w mieszkaniu treningowym.

Ponadto w okresie podlegającym kontroli żadne dziecko nie zostało przysposobione. Żaden z wychowanków nie został przeniesiony do innej formy pieczy zastępczej, natomiast jedno dziecko zostało przeniesione z POW Nr 1 do Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 4 w Elblągu, co było spowodowane planowanym przyjęciem do Placówki trojga rodzeństwa i brakiem odpowiedniej liczby wolnych miejsc w POW Nr 1 **/akta kontroli str. 157-158/**.

4. Planowanie działań opiekuńczo-wychowawczych i sposób ich realizacji

a) planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej w Placówce

Roczny *Plan pracy Placówki* opracowywany przez zespół powołany przez Starszego Wychowawcę Koordynatora zatwierdzany przez Dyrektora na dany rok kalendarzowy, stanowi jeden

z dokumentów, w oparciu o który prowadzona jest w Jednostce praca opiekuńczo-wychowawcza **/akta kontroli str. 32-56/**. Obejmuje on m.in.:

- zadania placówki do zrealizowania w zakresie m.in. zapewnienia wychowankom poczucia bezpieczeństwa, kształtowania w wychowankach umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie, wdrażania ich do higienicznego trybu życia czy też przygotowywania do samodzielnego życia, planowania pracy z rodziną biologiczną i współpracy z innymi instytucjami,
- sposób realizacji oraz wskazanie terminu i osoby odpowiedzialnej za realizację zadań.

Ustalono, iż w kontrolowanej Jednostce prowadzi się dokumentację dotyczącą działalności wychowawczej oraz dotyczącą wychowanków:

- 1) prowadzoną i przygotowywaną przez pracownika socjalnego:
 - akta osobowe wychowanka,
 - plan pracy z rodziną wychowanka
- 2) prowadzoną i przygotowywaną przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym dziecka, tj.:
 - plan pomocy dziecku,
 - karty pobytu dziecka,
 - metody i modyfikacje pracy z dzieckiem,
 - karty odzieżowe,
- 3) prowadzoną i przygotowywaną przez psychologa i pedagoga,
 - arkusze badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych,
 - arkusze udziału w zajęciach psychologa i pedagoga,
 - diagnozy psychofizyczne dziecka.

Ponadto wspólnie dla wszystkich dzieci prowadzi się:

- Protokoły Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka,
- rejestr samodzielnych wyjść wychowanków,
- rejestr odwiedzin u wychowanków,
- rejestr samowolnych oddaleń wychowanków (zgłoszeń oraz odwołań),
- rejestr urlopowań,
- kieszonkowe
- rejestr skarg i wniosków,
- kartyienne,
- karty funkcjonowania wychowanka,
- w przypadku pełnoletnich Plan rozwoju osobistego wychowanka.

Analiza dokumentacji, o której mowa powyżej, wykazała, iż odzwierciedla ona realizację zadań opiekuńczo-wychowawczych w POW Nr 1, a także zapisów dokumentów organizacyjnych Jednostki, Rozdział IV i X Regulaminu **/akta kontroli str. 8-31/**.

b) planowanie i realizacja indywidualnej pracy z wychowankiem

Oceny zadań realizowanych przez kontrolowaną Jednostkę w zakresie objętym kontrolą dokonano w oparciu o analizę dokumentacji 4 wychowanków, przebywających w Placówce w dacie kontroli (poz.1, 8, 9 i 12 z Wykazu dzieci).

▪ sporządzanie diagnozy psychofizycznej

Zgodnie z § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną dziecka, niezwłocznie po jego przyjęciu do placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Z dokumentacji przedłożonej kontrolującym wynika, że psycholog sporządzał diagnozę psychofizyczną każdemu dziecku, niezwłocznie po jego przyjęciu do Placówki. Poddane analizie diagnozy, zawierały wszystkie elementy, o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia. Ustalono, że diagnozy były aktualizowane w przypadkach zaistnienia nowych okoliczności mających wpływ na funkcjonowanie wychowanka **/akta kontroli 159-179 /**.

▪ **opracowanie planu pomocy dziecku i jego realizacja**

Praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej winna być prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, do czego obligują przepisy art. 100 ust. 1 ustawy wripz. Stosownie do zapisów § 15 ust. 1 i 4 rozporządzenia plan powinien być opracowany na podstawie diagnozy oraz dokumentacji dotyczącej dziecka (o której mowa w § 8 rozporządzenia).

Ustalono, że każde dziecko, którego dokumentację analizowano, posiadało plan pomocy modyfikowany co pół roku (poza dzieckiem z Wykazu dzieci Nr 12 – nie modyfikowano planu z powodu krótkiego okresu pobytu w POW Nr 1, gdyż dziecko zostało przeniesione z POW Nr 4 r.). W wyniku analizy dokumentacji wychowanków, znajdujących się pod poz. Nr 1, 8, 9, 12 w Wykazie dzieci stwierdzono, że plany pomocy dziecku opracowywano także na podstawie dokumentacji dotyczącej dziecka, o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia. W dokumentacji wychowanków znajdowały się m.in.:

- odpisy aktów urodzenia dzieci,
- orzeczenia sądu o umieszczeniu dziecka w placówce,
- dokumentacja o stanie zdrowia dziecka, w tym karty szczepień,
- dokumenty szkolne, w szczególności świadectwa szkolne,
- opinie z poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- informacje o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach.

Zgodnie z obowiązującymi zapisami § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w planie pomocy winno się określać cele i działania długoterminowe i krótkoterminowe, z uwzględnieniem w szczególności wieku dziecka, jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej i przebiegu procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia. Ponadto przepisy § 15 ust. 3 pkt 2 powyższego aktu prawnego stanowią, że w planie pomocy dziecku wyznacza się cel pracy z dzieckiem, uwzględniający powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie do usamodzielnienia.

Stwierdzono, że sporządzane wychowankom plany pomocy dziecku uwzględniały cel główny pracy z dzieckiem. Ponadto zawierały:

- *cele i działania długoterminowe*, które uwzględniały zadania oraz sposób ich realizacji, osoby realizujące dane zadanie, terminy i efekty oraz uwagi o realizacji tych zadań - w poszczególnych obszarach pracy, a także:
- *cele i działania krótkoterminowe*, które uwzględniały zadania oraz sposób ich realizacji, osoby realizujące dane działanie, terminy i uwagi o realizacji w poszczególnych obszarach pracy **/akta kontroli str. 180-239/**.

Analiza planów pomocy wykazała, iż były one spójne z diagnozami psychofizycznymi oraz opiniami/orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych, gdyż zawierały ujęte w nich wskazania. Działania ujmowane w planach co do zasady były indywidualizowane, dostosowane do konkretnej sytuacji wychowanka oraz do jego potrzeb, jednakże w przypadku wychowanka z Wykazu dzieci pod poz. nr 8, który w 2024 r. ukończył 17 lat nie uwzględniono żadnych działań mających na celu jego przygotowanie do usamodzielnienia. Zgodnie z § 15 ust. 3 rozporządzenia w palnie pomocy dziecku określa się cele i działania z uwzględnieniem m.in. wieku dziecka, jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej i przebiegu procesu przygotowania do usamodzielnienia. W opinii zespołu kontrolujących, w przypadku wychowanków, którzy w niedługim czasie osiągną pełnoletność, zasadnym jest uwzględnienie w planie realizację działań związanych z procesem przygotowania do usamodzielnienia, o czym pouczone w instruktażu. Modyfikacje planów, co do zasady zawierały informacje jakie cele i działania wymagają zmiany. Poddane analizie plany uwzględniały daty ich sporządzenia oraz podpisy dziecka, wychowawcy, pracownika socjalnego oraz Dyrektora kontrolowanej Jednostki.

Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy wrispsz plan pomocy dziecku sporządzany jest i realizowany przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną. W poddanym analizie planie pomocy dziecku z wykazu dzieci pod poz. 12 rodzina biologiczna nie była objęta wsparciem asystenta rodziny, a cel główny zakładał powrót dziecka do rodziny. Na planie nie było potwierdzenia, że był on sporządzony we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną. W związku z powyższym Dyrektor kontrowanej Jednostki wyjaśnił, iż, *„Praca z dzieckiem w placówce jest prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecka we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, tj. Elbląskim Centrum Usług Społecznych w Elblągu. Przedstawiciele tej instytucji są zapraszani dwa razy w roku na Posiedzenie Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka. Podczas tych spotkań omawiane są kluczowe kwestie dotyczące sytuacji dziecka, analizowane postępy w realizacji planu pomocy oraz ustalane dalsze działania wspierające dziecko i jego rodzinę(...)” (akta kontroli str. 240-241).* Powyższe znalazło potwierdzenie w dokumentacji Placówki, jednakże w ramach instruktażu pouczone Dyrektora o zasadności dokonywania adnotacji w planie.

Ustalono, że Placówka dużą wagę przywiązywała też do utrzymywania przez wychowanków kontaktów z rodziną i osobami bliskimi. W tym też celu w dniu 1 października 2024 r. Dyrektor przyjął Zarządzenie Nr 170/2024 w sprawie wprowadzenia procedur pracy z rodzinami biologicznymi dzieci przyjętych do placówek opiekuńczo-wychowawczych w Elblągu i zobowiązał starszych wychowawców-koordynatorów oraz pracowników socjalnych oraz wychowawców do spraw pracy z rodziną do stosowania zapisów przyjętych regulacji. Przyjęcie tego typu dokumentu w ocenie organu kontroli jest dobrą praktyką. Zapisy Zarządzenia szczegółowo odnoszą się do całokształtu pracy z rodzinami biologicznymi wychowanków, systematyzują terminy i rodzaj prowadzonej przez kadrę placówki dokumentacji i przyczynić się mogą do efektywniejszej pracy na rzecz powrotu dzieci pod opiekę ich biologicznych rodziców.

Ponadto w każdym analizowanym przypadku w planach pomocy dziecku uwzględniono kwestię realizacji kontaktów z rodziną/osobami bliskimi. Kontakty te odzwierciedlały m.in. oświadczenia osób przejmujących opiekę nad dzieckiem (w których wskazywali, iż zapewnią wychowankowi bezpieczeństwo i odpowiednie warunki podczas urlopowania. Realizację działań ujętych

w planach pomocy pracownicy Placówki dokumentowali też w pozostałych dokumentach prowadzonych w POW Nr 1, w tym w katach pobytu i kartach dziennych.

▪ **prowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji**

Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli, w myśl § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, pedagog oraz psycholog sporządzali karty udziału w zajęciach specjalistycznych dzieciom, które obejmowali swoim wsparciem. Karty te zawierały: dane dziecka, datę zajęć, rodzaj zajęć i ich cel, opis przebiegu zajęć oraz podpis osoby prowadzącej zajęcia **/akta kontroli str. 242-243/**.

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia, psycholog oraz pedagog prowadzili dla każdego dziecka, którego akta poddano analizie, arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych, które zawierały: dane dziecka, datę zajęć, rodzaj badania/obserwacji, oraz jej cel i wnioski oraz podpis osoby prowadzącej zajęcia **/akta kontroli str. 244-262/**.

Dokumentacja prowadzona przez pedagoga oraz psychologa odzwierciedlała m.in. prowadzoną pracę wychowawczą w Placówce oraz realizację działań POW Nr 1 w kontekście wsparcia opieką specjalistyczną.

▪ **prowadzenie kart pobytu**

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, każdemu dziecku w Placówce prowadzi się kartę pobytu, która w myśl § 17 ust. 4 pkt.2 rozporządzenia, powinna być uzupełniana nie rzadziej niż co miesiąc. Ustalono, iż w Jednostce, każdemu z dzieci, których dokumentację badano, sporządzano karty pobytu, zawierające elementy, określone w § 17 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia. Ponadto wpisów w nich dokonywano terminowo, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Wpisy dokonywane były na odrębnych kartach:

- *opis relacji dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi dziecku,*
- *opis funkcjonowania społecznego dziecka w placówce i poza nią, z uwzględnieniem, samowolnego opuszczania placówki,*
- *informacje o przebiegu kontaktów placówki ze szkołą, do której uczęszcza dziecko oraz jego nauki szkolnej,*
- *opis rozwoju dziecka ze szczególnym uwzględnieniem stanu emocjonalnego i samodzielności dziecka*
- *informacje o stanie zdrowia dziecka, w tym stanie zdrowia psychicznego,*
- *informacje o lekach podawanych dziecku,*
- *informacje o pobytach dziecka w szpitalu, w tym w szpitalu psychiatrycznym,*
- *informacje o szczególnych potrzebach dziecka i znaczących dla dziecka wydarzeniach,*
- *opis współpracy placówki z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w tym z asystentem rodziny,*

Analiza kart pobytu **/akta kontroli str. 263-292/**wykazała, że zawarte w nich informacje są wyczerpujące i potwierdzają realizację działań ujętych w planach pomocy i są z nimi spójne.

Zgodnie z art. 93 ust. 4 ustawy wrispz, jednym z głównych zadań placówki opiekuńczo-wychowawczej jest umożliwianie dziecku kontaktu z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej. W Jednostce umożliwia się wychowankom systematyczny kontakt z rodziną i osobami bliskimi, którzy mogą ich odwiedzać w dni robocze oraz w weekendy, co potwierdziły dzieci podczas rozmów.

▪ dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka

W Placówce, zgodnie z zapisami art. 135 ustawy wrispz, działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Przepisy art. 138 ust. 1 powyższej ustawy wskazują, iż zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Ustalono, iż w badanym okresie posiedzenia zespołu odbywały się nie rzadziej niż co pół roku, tj.: 29 lutego 2024 r., 3 września 2024 r. i 3 marca 2025 r., a więc w jednym przypadku z przekroczeniem terminu wskazanego w ustawie wrispz o 2 dni. Jak poinformowała kontrolujących Dyrektor Placówki: *„ustalenie terminu na dzień 3 września 2024 roku było zamierzone i podjęte w oparciu o potrzeby i sprawy ważne naszych podopiecznych. W pracach Zespołu dla dobra naszych wychowanków istotną rolę ogrywa obecność przedstawicieli placówek oświatowych, do których uczęszczają nasi wychowankowie. Sytuacja opiekuńczo-wychowawcza oraz dydaktyczna stanowi fundament pracy i pomocy wychowankowi. Po rozmowach telefonicznych ustalono, że nie ma możliwości udziału w Zespole ww. placówek z powodu uroczystych inauguracji rozpoczęcia roku szkolnego”* /akta kontroli str. 293-294/. Kontrolujący uznali powyższe wyjaśnienia Dyrektora.

Ustalono, że po posiedzeniu zespołu sporządzano dokument pn. *„Protokół z posiedzenia Zespołu do Spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka*, w którym uwzględniano wszystkie elementy wskazane w art. 136 pkt 5 ustawy wrispz /akta kontroli str. 295-322/. Po posiedzeniu zespołów niezwłocznie przekazywano do właściwego sądu rejonowego opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, której wzór stanowią akta kontroli str. 323-325/.

Przepisy art. 4a ustawy wrispz nakładają obowiązek wysłuchania dziecka, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają, w szczególności przy dokonywaniu oceny jego sytuacji. W wyniku analizy dokumentacji oraz informacji przekazanej przez Dyrektora ustalono, że *„...na terenie Placówki Opiekuńczo–Wychowawczej Nr 1 zgodnie z art. 4a prowadzone są indywidualne rozmowy z pedagogiem mające na celu przekazanie informacji oraz zapoznaniu dziecka o możliwości jego przeniesienia i dalszego wychowywania się w rodzinie zastępczej. Ponadto systematycznie wychowawca kierujący procesem wychowawczym prowadzi rozmowy z dzieckiem. Wychowanek w sposób swobodny może przedstawić swoje stanowisko w kwestiach go dotyczących, w miarę potrzeb ma swobodny dostęp do uzyskania pomocy psychologiczno – pedagogicznej* /akta kontroli str. 326-327/. Przykładowe notatki rozmów dzieci z pedagogiem stanowią akta kontroli str. 328-330. W rozmowach z kontrolującymi wszyscy wychowankowie potwierdzili, iż byli zapoznawani z ustaleniami zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w formie rozmów prowadzonych z wychowawcami lub pedagogiem.

c) planowanie pracy z wychowankiem usamodzielnianym

Zapisy art. 145 ust. 2 ustawy wrispz regulują, że osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby.

Ustalono, że wyznaczenie opiekuna procesu usamodzielnienia wychowanka (pod poz. Nr 8 w Wykazie dzieci) nastąpiło osiem miesięcy po terminie, a nie co najmniej na rok przed osiągnięciem pełnoletności, jak stanowi art. 145 ust. 2 ustawy wrispz. Również pisemna zgoda opiekuna procesu usamodzielnienia wyrażona została przez niego w dacie wyboru opiekuna /akta kontroli

str. 331-332/. W dokumentacji znajdowało się oświadczenie wychowawcy indywidualnego kierującego procesem wychowawczym, w którym oświadczył, że „w związku z niezamierzonym niedopatrzeniem z mojej strony niedotrzymany został termin zgłoszenia do ECUS w Elblągu danych dotyczących wyboru opiekuna usamodzielnienia wychowanki [tu wskazano imię i nazwisko dziecka z Wykazu dzieci pod poz. Nr 8]. Błąd ten został skorygowany niezwłocznie po jego wykryciu. Pragnę nadmienić, że ta sytuacja nie ma i nie będzie miała żadnego wpływu na proces usamodzielnienia” **/akta kontroli str. 333/**. Opóźnienie jakie nastąpiło w tym przypadku jest zbyt długim okresem zwłoki na przesłanie dokumentacji usamodzielnianego wychowanka. Przyczyną powyższego uchybienia jest niewłaściwa organizacja pracy oraz niedostateczny nadzór Dyrektora nad wykonującymi swoje zadania pracownikami. Uchybienie nie przyniosło negatywnych skutków.

5. Jakość opieki zapewnianej przez Placówkę w ocenie dzieci

W celu ustalenia opinii wychowanków odnośnie jakości opieki zapewnianej im przez Placówkę, w ramach czynności kontrolnych przeprowadzono w dniu 1 – 3 kwietnia 2025 r. rozmowy z 11 wychowankami. Zespół inspektorów nie przeprowadził rozmowy z 3 wychowankami z uwagi na ich nieobecność w Placówce. Wyniki przeprowadzonych rozmów stanowią **akta kontroli str. 334-344**. W stosunku do 4 dzieci, które mają poniżej 10 lat odstąpiono od standaryzowanych pytań i dostosowano rozmowy do ich wieku.

Wszyscy wychowankowie wskazali, iż umożliwia im się kontakt z rodziną lub osobami bliskimi. Zapytani na czyją pomoc mogą liczyć wskazywali, iż w rozwiązywaniu ich problemów i podejmowaniu działań, mogą liczyć na pomoc wychowawców, i specjalistów zatrudnionych w Placówce. Wszyscy stwierdzili też, że ich potrzeby są zaspokajane, mają wszystko czego potrzebują tj. odpowiednie ubranie, które sami wybierają, obuwie, kosmetyki, artykuły potrzebne do szkoły, odpowiednią ilość jedzenia, mają też zaspokojone potrzeby emocjonalne, pracownicy rozmawiają z nimi, interesują się ich sytuacją. Dzieci zgodnie oznajmiły, że w Placówce czują się bezpiecznie. Opiekę zapewnianą im w Placówce oceniali pozytywnie. Na pytanie kontrolujących, czy w Placówce podejmowane są działania mające na celu realizację planu pomocy dziecku, wychowankowie udzielili odpowiedzi twierdzącej. Ponadto wszyscy wychowankowie powiedzieli, iż zapoznawani są z wnioskami zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, znają swoją sytuację rodzinną i prawną, na ten temat rozmawiają z nimi wychowawcy.

6. Pozostałe ustalenia

W dniu 01 kwietnia 2025 r. zespół kontrolny przeprowadził oględziny pomieszczeń Placówki, a z dokonanych ustaleń sporządził protokół, stanowiący **akta kontroli str. 345-346**.

W toku oględzin stwierdzono, że Placówka znajduje się na pierwszej kondygnacji budynku użytkowo-mieszkalnego (z podpiwniczeniem) o powierzchni 208,00 m². Wokół lokalu znajduje się teren zielony do wypoczynku i rekreacji. Samodzielny lokal, w którym znajduje się Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Elblągu składa się z:

- 3 pokoi mieszkalnych 2-osobowych - zamieszkałych przez 5 dzieci,
- 3 pokoi mieszkalnych 3-osobowych - zamieszkałych przez 9 dzieci,
- 1 świetlicy, która stanowi miejsce do nauki oraz miejsce spotkań i wypoczynku, wyposażona w sofę, stół z krzesłami, komodę, telewizor, fotel,
- pokoju wychowawców,
- przedpokoju,

- aneksu kuchennego połączonego z jadalnią (wyposażonego w meble kuchenne, naczynia oraz podstawowy sprzęt AGD) z możliwością przygotowywania posiłków, obróbki i przechowywania żywności,
- 1 łazienki z 1 toaletą i 2 prysznicami, w której znajduje się także pralka,
- 1 toalety z umywalką, oba pomieszczenia umożliwiają korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny,

Ustalono ponadto, że budynek usytuowany jest na dużej, ogrodzonej nieruchomości gruntowej, na której znajdują się też POW Nr 2 i Nr 4. Wszystkie placówki mają do dyspozycji zadaszone miejsce na grilla oraz miejsce do zabaw i gier na świeżym powietrzu.

Stwierdzono, iż wszyscy wychowankowie, (w tym przebywający na co dzień w placówkach, o których mowa w art. 95 ust. 3a ustawy wrispz (wykazani w wyciągu z ewidencji wychowanków) mają swoje łóżka, oraz przestrzeń do użytkowania, miejsce do przechowywania odzieży i miejsce do nauki. Pomieszczenia są właściwie oświetlone, a ich powierzchnia zapewnia swobodne korzystanie z wyposażenia.

7. Uwagi i wnioski

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych wnioskować można, że Placówka, poza stwierdzonym uchybieniem, co do zasady realizowała działania opiekuńczo-wychowawcze, które odpowiadały problemom zidentyfikowanym w diagnozach psychofizycznych dzieci i opracowanym planom pomocy dzieciom. Indywidualna dokumentacja każdego dziecka prowadzona jest w sposób przejrzysty i czytelny przez wychowawcę kierującego jego procesem wychowawczym. Dokumentacja czworga wychowanków, którą poddano analizie, pozwala stwierdzić, że wychowawcy, kierujący ich procesem opiekuńczo-wychowawczym, podejmowali działania mające na celu realizację planów pomocy dzieciom. Na podstawie rozmów przeprowadzonych z wychowankami stwierdzić należy, że wszyscy wychowankowie pozytywnie ocenili opiekę sprawowaną przez wychowawców, co świadczy o tym, iż kontrolowana Jednostka dba o zabezpieczenie standardu usług, o których mowa w §18 Rozporządzenia.

8. Zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonym uchybieniem, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy wrispz, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za jego powstanie, stosownego działania, mającego na celu jego wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

- 1. Dokonywać wyznaczenia osoby, która podejmie się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia zgodnie z terminem wskazanym w art. 145 ust. 2 ustawy wrispz.**
- 2. Wdrożyć informacje i pouczenia przekazane w formie instruktażu w bieżącą pracę Jednostki.**

Kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Iwona Gnidzińska - główny specjalista

Iwona Czmochowska - główny specjalista